

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-2

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Mikulčice-Valy. Věderko nalezené v jednom z říčních ramen (viz obr. 5. na str. 28)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2012

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

ojedinělý zlomek keramiky časně novověkého charakteru. Pec byla rýhou protnuta zhruba úhlopříčně.

Petr Kos

Resumé

Podolí (Bez. Brno-venkov), „Cihelna“. Neuzeit. Ziegelofen. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (K. Ú. POPŮVKY U BRNA, OKR. BRNO- -VENKOV)

„Panské Nivy“, p. č. 681/22, 681/1, 681/17. Středověk, novověk. Komunikace. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo mezi objednatelem HUTIRA – BRNO, s. r. o., a Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., byl ve dnech 3. 5. – 30. 9. 2011 proveden záchranný archeologický výzkum v extravilánu obce Popůvky (ZM ČR 1:10 000, list 24-34-03, kolem bodu 115:240 mm od Z:J s. č.). Trať se rozkládá na poli jižně od silnice č. 602 Brno – Rosice, mezi benzínovou stanicí Shell a areálem firmy MOTIP DUPLI, kde v minulosti proběhla celá řada záchranných akcí (viz oddíl Neolit).

Výzkum doložil na skrývané ploše celkem 17 archeologických objektů. Do období středověku a novověku bylo možné zařadit pozůstatky vozové cesty a jedné větší jámy, z nichž pochází nálezy zlomků keramiky, cihel a železných předmětů, jež bylo možné spojit s obdobím 13.–17. století.

Petr Kos

Resumé

Popůvky (Bez. Brno-venkov), „Panské Nivy“. Mittelalter, Neuzeit. Feldweg, Siedlung. Rettungsgrabung.

POZOŘICE (OKR. BRNO- -VENKOV)

Hrad Vildenberk. Vrcholný středověk (14. století). Hrad. Povrchový průzkum.

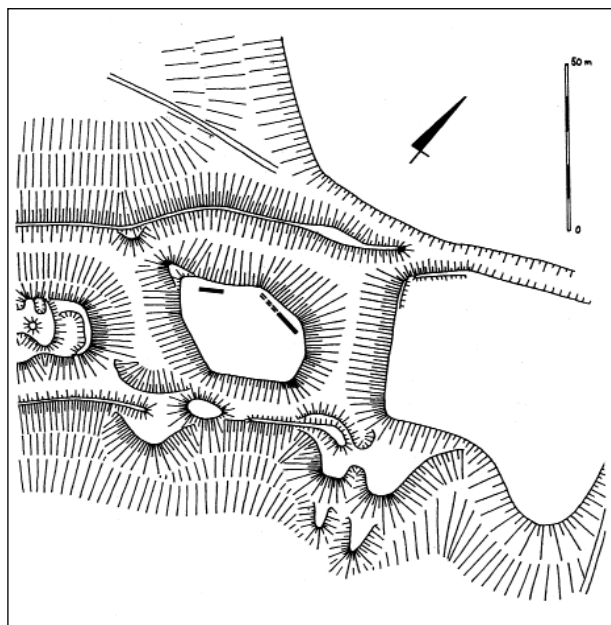
Troskám středověkého hradu Vildenberk věnoval v poslední době pozornost jednak M. Plaček v rámci studie o moravských hradech 1. poloviny 14. století (Plaček 2011, 22), jednak kolektiv autorů zpracovávajících nevelký soubor artefaktů z hradní cisterny (Kovář, Macháňová, Endlicherová 2011), který pochází ze staršího nelegálního výkopu (Endlicherová, Kovář, Macháňová 2009). Při verifikaci dat v terénu došlo v průběhu roku 2011 k dalším novým zjištěním.

V prostoru hradního jádra bylo na tzv. dolním hradě, západně od zkoumané cisterny, zjištěno nové narušení kulturní vrstvy zřejmě osobami s detektory kovů. Fragments středověké kuchyňské a stolní keramiky i osteologický materiál, odkryté touto aktivitou, byly z prostoru narušení vyzvednuty. Přibližné souřadnice GPS jsou 49°13.442' N, 16°48.727' E (WGS-84), měřeno přístrojem Garmin eTrex Legend.

Na předhradí byl nejdůležitějším objevem dosud neznámý úsek obvodové kamenné hradby v jihozápadní části předhradí odkrytý v souvislosti s novým narušením povrchu (obr. 60). Jednalo se o detektorářské zásahy přímo na přístupové stezce v jihozápadním rohu předhradí, které byly bez nálezů. Potenciálně závažným narušením na ploše předhradí je potom v terénu zapuštěná trubka se schránou, instalovaná v rámci tzv. geocachingu (populární outdoorová hra s GPS přijímači), při jejímž hledání dochází na několika místech předhradí k odkryvu vrchní části terénu. Právě díky těmto narušením byl odkryt i dosud neznámý úsek obvodové hradby.

Významným zjištěním je důkaz o osídlení předpolí hradu, kdy dne 15. prosince byly v této části lokality indikovány podpovrchové aktivity živočicha druhu krtek obecný (*Talpa europaea*). Jejich prověřením bylo zjištěno narušení kulturní vrstvy obsahující drobné kousky mazanice a fragmenty středověké keramiky, které byly rovněž vyzvednuty. Nálezy se koncentrovaly do okruhu 3 m kolem GPS bodu 49°13'30.3" N, 16°48'52.5" E (WGS-84), měřeno přístrojem Garmin GPSmap 60CSx.

Dne 15. prosince 2011 proběhl na lokalitě také předběžný průzkum kamenných stavebních surovin. Jejich zastoupení je marginální a in situ se omezuje především na prostor obvodové hradby předhradí. Další materiál byl identifikován v sekundární poloze, zejména jako suť v obvodovém příkopu jádra hradu. Všechny identifikované horniny odpovídají lulečským slepencům, které tvoří skalní podloží celé lokality. Vzhledem k jejich nízkému zastoupení a celkovému charakteru je pravděpodobné,

Obr. 60. Hrad Vildenberk (okr. Brno-venkov). Předhradí s nově objevenou hradbou v jihozápadní části. Upraveno podle Plaček, Procházka 1993.

Fig. 60. Vildenberk Castle (Brno-venkov district). Bailey with newly discovered wall in Southwestern part. Edited by Plaček, Procházka 1993.